

Huwelijkscontract wint aan belang in successieplanning

1.09.08 Standaard

Ook voor jongere mensen kunnen aanpassingen van het huwelijksstelsel soms nuttig zijn. An Nelissen

BRUSSEL - Een huwelijkscontract aanpassen kan binnenkort gewoon bij de notaris. Een procedure voor de rechtbank is niet meer nodig. Dat is belangrijk, want heel wat oudere huwelijkscontracten zijn niet meer optimaal door de evolutie van de wetgeving, vooral inzake successie.

Fiscaal

Van onze redacteur

Heel eenvoudige aanpassingen van het huwelijksstelsel kunnen een gezin met een eigen huis, een appartementje aan zee en een spaarpot van 200.000 euro tot bijna 70.000 euro aan successierechten besparen. Maar veel mensen beseffen dat niet, zegt de Brusselse notaris Eric Spruyt, die doceert aan de fiscale hogeschool Ehsal. Ze weten vaak niet eens dat ze iets aan hun huwelijkscontract kunnen veranderen, laat staan van stelsel wisselen.

Toch is het al sinds 1976 mogelijk het stelsel of contract waaronder men gehuwd is achteraf te wijzigen, maar daarvoor was tot nu toe in de meeste gevallen een gerechtelijk vonnis nodig. Enkel beperkte aanpassingen konden door de notaris worden aangebracht.

De wet van 18 juli 2008 die midden deze maand in het Staatsblad is verschenen, brengt daar verandering in. Vanaf 1 november kunnen alle aanpassingen bij de notaris gebeuren.

Zo kan het overstappen van een stelsel van scheiding van goederen naar dat van gemeenschap van goederen voor een echtpaar met een eigen woning van 300.000 euro en een vermogen van nog eens een half miljoen euro, een besparing van 35.000 euro opleveren bij een successie.

Sinds de wet van 14 mei 1981 is de langstlevende echtgenoot ook wettelijk veel beter beschermd, waardoor destijds klassieke clausules zoals 'langst leeft, al heeft' voorbijgestreefd zijn en beter kunnen vervangen worden door bijvoorbeeld 'keuzebeding'. De notarissen raden vooral oudere paren daarom aan om hun huwelijkscontract te laten 'scannen'. 'De tijd dat een notaris bij een huwelijk drie laden kon opentrekken - scheiding van goederen, algehele of wettelijke gemeenschap - is lang voorbij', zegt Spruyt.

Het keuzebeding, bijvoorbeeld, is een relatief recente techniek waarbij de langst levende bij het overlijden van zijn of haar partner een keuze kan maken uit de goederen in de nalatenschap, afhankelijk van de verstandhouding met de kinderen op dat ogenblik.

Bij de oudere 'langst leeft, al heeft'-clausule, die destijds in bijna alle huwelijkscontracten werd opgenomen, krijgt de langst levende alles, maar dan lopen de successierechten wel een pak hoger op.

De langst levende echtgenoot en de kinderen van een echtpaar met een eigen woning van 350.000 euro, een appartement aan zee dat 200.000 euro waard is en een spaarpot van nog eens 200.000 euro, besparen samen bijna 70.000 euro aan erfenisrechten als de ouders de 'langst leeft, al heeft'-clausule schrappen. Overstappen naar het keuzebeding geeft nog steeds een voordeel van meer dan 55.000 euro.

'Recentelijk kwam er ook de sterfhuisclausule bij', zegt Spruyt. 'Die maakt gebruik van een hiaat in de successiewetgeving. Er zijn namelijk geen successierechten verschuldigd als het gemeenschappelijke vermogen toekomt aan een van beide in het huwelijkscontract aangeduide echtgenoten. De clausule wordt tegenwoordig steeds vaker gebruikt als een van beide partners te horen krijgt dat hij of zij nog slechts enkele maanden te leven heeft.'

Maar ook voor jongere mensen die de successieproblematiek nog ver van hun bed vinden, kunnen aanpassingen soms nuttig zijn. Zo kan het volgens Spruyt vaak interessant zijn om een deel eigen vermogen over te hevelen naar de gemeenschap. 'Denk maar aan mensen met bouwplannen die een grond krijgen van een van de ouderparen, maar dan gemeenschappelijk een hypothecair krediet afsluiten om op die grond een woning te bouwen die gezamenlijk bezit wordt. Bij een eventuele scheiding worden de zaken hopeloos ingewikkeld als de grond nog steeds eigendom is van een van beide partners.'

Voor de kosten moet je het niet laten, zegt Spruyt. Het scannen van het huwelijkscontract is volledig gratis. Wie er dan voor kiest het contract aan te passen, betaalt tussen 300 en 350 euro voor kleinere aanpassingen, zoals de toevoeging van de sterfhuisclausule. Bij

grotere aanpassingen, waarbij bijvoorbeeld van het ene stelsel naar het andere wordt overgestapt, of de combinatie van heel wat kleinere aanpassingen, kan de factuur oplopen tot 1.500 euro.

Blz. E2-E3 Portefeuille.

LUC COPPENS